

Pomnik Ofiar Getta Łódzkiego

Kategorie: Miejsca

Pomnik jest pierwszym topograficznym miejscem pamięci w Łodzi poświęconym Żydom zamordowanym w latach okupacji niemieckiej. Został odsłonięty 29 listopada 1959 r. Monument jest umiejscowiony na terenie cmentarza żydowskiego przy ul. Brackiej 40 (vide), niedaleko wejścia głównego, w sąsiedztwie domu przedpogrzebowego.

Gmina Wyznaniowa Żydowska w Łodzi zleciła projekt pomnika w 1954 r. znanemu żydowskiemu rzeźbiarzowi i malarzowi Adamowi Muszce. Pomnik składa się z czterech elementów symbolizujących tragedię Zagłady. Pierwszy (od lewej) ma kształt wysokiego strzelistego obelisku, nawiązującego kształtem do komina krematoryjnego. W przyległym do niego cokole znajduje się płaskorzeźba przedstawiająca połamane drzewa, będące metaforą śmierci i Zagłady, ale z jednego pnia wyrasta, pnąc się ku górze, nowy pęd – symbolizujący nadzieję na odrodzenie. Powyżej niego, a równocześnie po przeciwnej stronie do krematoryjnego komina znajduje się menora – jeden z symboli narodu żydowskiego i godło odrodzonego w 1948 r. państwa Izrael. Ostatni element to czarna marmurowa tablica z inskrypcją: „Świetlanej pamięci niewinnych ofiar, Żydów Łodzi i okolic wymordowanych przez zbrodniarzy hitlerowskich w gettach i obozach w latach 1939–1945. Pamięć o was pozostanie na wieki w sercach naszych. 1959 r.”

Pomnik stał się miejscem ceremonii upamiętniających Zagładę w PRL, a także współcześnie. Od 2004 r. obchody likwidacji getta łódzkiego (vide Rocznicą likwidacji Litzmannstadt Getto) rozpoczynają się w tym miejscu modlitwą ekumeniczną, następnie zaś przemarszem uczestników na część oficjalną uroczystości odbywającą się na terenie [pomnika Zagłady Litzmannstadt Getto](#) (vide).

Izabela Terela

Źródła

T. Czapliński, J. Launer, Miejsca pamięci narodowej w Łodzi. Martyrologia i walka 1939–1945, Łódź: Obywatelski Komitet Ochrony Pomników Walki i Męczeństwa w Łodzi, 1972, s. 44; M.A. Supruniuk, Chagall z Piotrkowa: Adam Muszka (1914–2005), „Archiwum Emigracji.Studia, szkice, dokumenty” 2006, t. 1/2 (7/8), s. 310–312; E. Wiatr, Historia cmentarza, [w:] Cmentarz żydowski w Łodzi, red. L. Hońdo, seria „Monumenta et Memoria”, Łódź: Wydawnictwo Hamal Andrzej Machejek, 2016, s. 29.

Referencje

[https://bazhum.muzhp.pl/media/files/Archiwum_Emigracji_studia_szkice_dokumenty/Archiwum_Emigracji_studia_szkice_dokumenty-r2006-t1_2_\(7_8\)/Archiwum_Emigracji_studia_szkice_dokumenty-r2006-t1_2_\(7_8\)-s310-312/Archiwum_Emigracji_studia_szkice_dokumenty-r2006-t1_2_\(7_8\)-s310-312.pdf](https://bazhum.muzhp.pl/media/files/Archiwum_Emigracji_studia_szkice_dokumenty/Archiwum_Emigracji_studia_szkice_dokumenty-r2006-t1_2_(7_8)/Archiwum_Emigracji_studia_szkice_dokumenty-r2006-t1_2_(7_8)-s310-312/Archiwum_Emigracji_studia_szkice_dokumenty-r2006-t1_2_(7_8)-s310-312.pdf)

Tagi

upamiętnienie

Data aktualizacji: 30-07-2026

Data dodania: 23-09-2025